

ТЕМА ЛЕКЦІЇ
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА
ХАРАКТЕРИСТИКА
І ОСВІТА ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ
СЛУХУ ТА ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ
ЗОРУ»

ПЛАН

- 1. Класифікація осіб з вадами слуху та її педагогічне значення.
- 2. Класифікація осіб з порушеннями зору, її значення для освітньої та корекційно-реабілітаційної практики.

Завдання для самостійної роботи: Написати реферат на тему: «Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями зору» (вид порушення зору за вибором студента).

До порушень слуху належать:

глухота

туговухість

Пізня втрата слуху (3-4 роки та пізніше)

Глухота

- стійка втрата слуху, при якій розбірливе сприймання мовлення неможливе. До категорії глухих належать діти, слух у яких пошкоджений так, що вони самотійно не можуть використати його для розвитку мовлення, і в яких середня втрата слуху понад 85 дБ.

Туговухість

- стійке ураження слуху, яке зумовлює труднощі у сприйманні мовлення. Дітей з туговухістю називають **слабочучими або зі зниженим слухом**. До категорії слабочуючих відносять дітей, у яких ушкоджена слухова функція, але слух збережений настільки, що вони можуть самотійно хоча б мінімально опанувати словесне мовлення, і в яких середня втрата слуху менше 85 дБ.

МІЖ ГЛУХОЮ ТА СЛАБОЧУЮЧОЮ ДИТИНОЮ Є
ПРИНЦИПОВА ВІДМІННІСТЬ.

Слабочуюча дитина

- компенсує порушення слуху в основному за рахунок збереженого слуху.

Глуха дитина

- компенсує порушення слуху за рахунок зорового сприймання або слухо-зового сприймання залежно від ступеня глухоти.

СЕРЕД ПОШИРЕНИХ ПРИЧИН ЗНИЖЕННЯ СЛУХУ

МОЖНА НАЗВАТИ:

- пологові травми;
- інфекційні захворювання;
- отити;
- наслідки вживання певних медичних препаратів тощо.

Частково зниження слуху компенсується слуховими апаратами та кохлеарними імплантами.

Р. М. БОСКІС РОЗРОБИЛА ПЕДАГОГІЧНУ КЛАСИФІКАЦІЮ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ.

В ЇЇ ОСНОВУ ПОКЛАДЕНО НАСТУПНІ КРИТЕРІЇ:

1

- Ступінь ураження слухової функції.

2

- Рівень розвитку мовлення при даному ступені ураження слухової функції.

3

- Час виникнення порушення слуху.

Ця класифікація розроблена у 60-х роках ХХ століття, врахована при створенні системи освіти для забезпечення диференційованого навчання дітей з вадами слуху.

1. Глухі (ранооглухі) діти, що втратили слух до початку мовленнєвого розвитку або на його ранніх етапах розвитку;

2. Пізньооглухі діти, які втратили слух, в тому віці, коли мовлення вже було сформовано;

3. Слабочуючі (туговухі) діти з частковою втратою слуху.

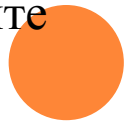

ФАКТОРИ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ ЕФЕКТИВНОМУ НАВЧАННЮ ТА РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ:

- інтенсивне систематичне й адекватне стану дитини навчання:
- активна участь сім'ї;
- високі потенційні можливості самої дитини, її фізичний стан і особистісні якості (активність, комунікабельність, фізична витривалість, працездатність);
- додаткова допомога дошкільнику;
- своєчасність якісного слухопротезування.

КІЛЬКА ПОРАД ПЕДАГОГУ:

- • Навчіться перевіряти справність слухового апарату дитини.
 - • Ознайомтеся зі **спеціальними технічними засобами**, які сприятимуть ефективності навчального процесу.
 - • Дитина має *сидіти достатньо близько*, добре бачити педагога та унаочнення. Вона має чітко бачити артикуляційний апарат усіх людей.
 - • Використовуйте якомога більше **унаочнень**.
 - • Починаючи розмову, приверніть увагу дитини: назвіть її ім'я чи торкніться руки.
 - • Перед тим, як розпочати повідомлення нового матеріалу, інструкцій щодо виконання завдання тощо, переконайтеся, що дитина дивиться на вас і слухає.
 - • *Не затуляйте обличчя руками*, не говоріть обернувшись до дитини спиною.
 - • Говоріть достатньо гучно (але не надто – це спотворює слова), в нормальному темпі, не перебільшуючи артикуляцію, рухи губами.
 - • Якщо ви не зрозуміли відповідь дитини, попросіть її повторити ще раз чи написати те, що вона хоче повідомити.
 - • **Ініціюйте мовленнєве спілкування дитини**. Не перебивайте її, дайте можливість висловити думку.
-

НА СЬОГОДНІ В УКРАЇНІ ПОРУШЕННЯ ЗОРУ ПОСІДАЮТЬ
ПЕРШЕ МІСЦЕ СЕРЕД ІНШИХ РОЗЛАДІВ.

До цієї групи належать:

сліпі люди

слабозорі люди (люди зі
зниженим зором)

Сліпота

- це різко виражений ступінь втрати зору, при якому є неможливим або сильно обмеженим зорове сприймання навколишнього світу внаслідок глибокої втрати гостроти центрального зору (від 0,01 до 0,04) або звуження поля зору, або порушення інших зорових функцій.

Слабозорість

- це значне зниження гостроти зору, при якому центральний зір на оці, що бачить краще, перебуває в межах від 0,05 до 0,2 або вище — 0,3 при корекції окулярами.

ФАКТОРИ, ЩО СПРИЧИНЮЮТЬ АНОМАЛІЇ ОЧЕЙ НАДЗВИЧАЙНО РІЗНОМАНІТНІ:

- спадковість;
- гормональні порушення у матері та плоду;
- резус-несумісність,;
- вік батьків;
- порушення обміну речовин;
- різноманітні інтоксикації;
- інфекційні та вірусні захворювання та ін.

ЗАЛЕЖНО ВІД ЧАСУ ВИНИКНЕННЯ ПОРУШЕННЯ ЗОРУ ДІТИ
ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

сліпонароджених

осліплих

КОМПЕНСАЦІЯ ПОРУШЕНЬ ЗОРУ

Зір

- У слабозорих дітей є провідним аналізатором, тому він має оберігатися, необхідними є регулярна діагностика, періодичне консультування в офтальмолога, тифлопедагога, психолога

Тактильне сприймання

- забезпечує отримання комплексу різних відчуттів (торкання, тиснення, рух, тепло, холод, біль, фактура матеріалу) і допомагає визначити форму розміри, встановити пропорційні відношення.

Слухове сприймання

- За допомогою звуків діти з порушеннями зору можуть позначати предметні й просторові властивості навколишнього середовища.

В ОСНОВУ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ ЗОРУ, ПОКЛАДЕНО ТАКІ ПРИНЦИПИ:

Превентивної
Принцип
спрямованос

НОІ
спрямованос
Принцип

ст,
трансформувал
ьної
Принцип

Принцип
підхідної

ої
спрямованос

єдності
дитини та

КІЛЬКА ПОРАД ПЕДАГОГУ:

- • Через кожні 10-15 хвилин дитина має 1-2 хвилини перепочити, роблячи спеціальні вправи.
- • Освітлення робочого місця учня має бути не менше 75-100 кд/м.
- • Приберіть *усі перешкоди* на шляху до робочого місця учня.
- • В унаочненнях доцільно збільшити штифт, фон зробити не білим, а світло-жовтим чи світло-зеленим.
- • Озвучуйте все, що пишете.
- • Намагайтеся все, що пишете на дошці, продублювати роздатковим матеріалом, **яким має бути матовий, а не глянцевий папір, шрифт великим і контрастним.**
- • Частіше перевіряйте розуміння дитиною матеріалу, який подається на занятті.
- • Стежте *за поставою дитини*, водночас, не обмежуйте її, коли вона надто близько підносить малюнки до очей.
- • Дитина може погано бачити вираз вашого обличчя і не розуміти, що ви звертаєтеся саме до неї. Краще *підійти* до неї, і **торкаючись її, звернутися на ім'я.**
- • Не робіть зайвих рухів і *не затуляйте дитині джерело світла*, не використовуйте невербальні засоби спілкування (кивання головою, рухи рук тощо).

